Kunglig ek ska rädda Wetsera

Den Kungliga eken – åtta ekstockar, var och en åtta meter långa från den kungliga odlingen på Visingsö är nytillskott för att göra den gamla råseglaren Wetsera segelbar. Eken är klar för leverens och nu gör den ideella föreningen Wetseras vänner som äger, renoverar och bevarar segelfartyget, allt för att samla in de pengar som behövs för att med hjälp av eken byta ut bordläggningen.

ÖREGRUND
Christer Bergström
christer.bergstrom@ostrauppland.se 018-478 13 55

– För att byta ut bordläggningen måste vi ta upp Wetsera, det sker med en stor upptagningsvagn som hanterar båtar med en vikt upp till 90 ton. Ingen har tidigare på det här sättet lyft upp ett så här gammalt fartyg. Wetsera är inte bara lång, hon är även tung. Tio ton bly finns i barlasten. Wetsera är extremt skör och känslig, därför har vi haft många diskussioner hur vi ska ta upp henne, förklarar Björn Björebäck, ordförande för Wetseras vänner.

Under vattenlinjen är den gamla råseglaren kopparskodd ner till kölen. Men ovanför vattenlinjen är bordläggningen i så dålig skick att Wetseras vänner varit tvungna att som en tillfällig åtgärd montera svarta plåtar för att täppa igen hålen.

Ambitionen är att senare i höst ta Wetsera till varvet i Öregrund för att byta ut den gamla bordläggningen som mäter omkring 35 meter runt om farkosten. Men projektet med att åtgärda bordläggningen som bland annat finansieras med EU-pengar är kostnadsberäknat till omkring en miljon kronor. I storleksordningen 300 000 kronor fattas, vilket gör att man nu i föreningen försöker samla in medel på olika sätt.

Staten och Kronan beslöt år 1831 att plantera ekar på Visingsö. Ekarna skulle växa sig raka och starka för att bygga många stora fartyg till flottan i framtiden. Nu efter cirka 180 år är ekarna färdiga att börja skördas och vi får köpa en del av dessa, ekskogen förvaltas av Statens fastighetsverk.

– Det kommer att gå åt mycket. Professionella hantverkare gör jobbet som är komplicerat. Hela skalet tas bort på skrovet, tvåtums ekplank ska sedan formas, då måste det värmas och ångas för att bli form- och böjbart. Sedan tidigare har vi tjugo ton ek från Hargshamn, det tror vi räcker, säger Björn Björebäck.

Det händer hela tiden något i arbetet med renoveringen av Wetsera som har till mål att få henne i segelbart skick. För ett par år sedan avslutades arbetet med riggen. I masten har exempelvis nya bitar lagts i och en helt ny massiv mastfot har monterats. Virket till riggen kommer från Hållnäshalvön och var det första stora projektet som genomfördes på Wetsera.

Frånsett pengar från EU finansieras renoveringen på flera olika sätt. Wetseras vänner driver exempelvis gästhamnen i Öregrunds hamn och överskottet från hamnavgifterna går till Wetsera. Medlemsavgifter från vänföreningens 110 medlemmar och sponsring är några andra sätt.

> **”Vi ska göra henne till ett visitkort för Öregrund.”**
>
> Björn Björebäck, om visionerna med det gamla fartyget.

– Hur mycket pengar vi får in till projektet beror till stor del på hur många båtgäster som kommer i sommar. Vi behöver all hjälp vi kan få för att kunna genomföra detta. Det går åt mycket arbete med gästhamnen, därför vill vi få flera att jobba som hamnvärdar. Det är ett både roligt och stimulerande jobb. Hamnvärden fungerar som något av en ambassadör för Öregrund, säger Björn Björebäck.

Sedan Wetsera flyttades från Östhammar till Öregrund har hon dragit till sig uppmärksamheten i hamnen.

Många besökare kryper tätt inpå det gamla fartyget för att få veta mer.

– Ursprungstanken när vi tog över Wetsera har inte förändrats. Vi ska göra henne till ett visitkort för Öregrund och en turistmagnet för staden. Öregrund är en gammal skuthamn och självklart ska vi då ha en skuta, som förr i tiden, säger Björn Björebäck.

Björn Björebäck är ordförande för Wetseras vänner och leder arbetet med att renovera den gamla råseglaren.

FOTO: CHRISTER BERGSTRÖM

Wetsera gick med last ända fram till mitten av 1950-talet. Detaljerna på den gamla råseglaren vittnar om många år på vindpinat hav. Trots bidrag från olika håll återstår fortfarande att samla ihop pengar för de sista delarna av renoveringen.

Fakta

Döpt efter baronessa som tog sitt liv

Wetsera byggdes år 1891 på [illegible]. Hon uppkallades efter baronessan Maria Vetsera som dramatiskt tog sitt liv i det så kallade Mayerlingdramat 30 januari 1889. Wetsera byggdes som en slättoppad skonare men byggdes omkring år 1937 om till Galeas. Hon gick med last ända fram till mitten av 1950-talet. I dag har Wetsera en maskinstyrka på 135 hästkrafter och med hjälp av dessa når hon en fart på 8 knop. Wetseras sammanlagda segelyta är på cirka 300 kvadratmeter. Längden i vattenlinjen är 15,72 meter och totallängden inklusive roder och bogspröt är dryga 21 meter. Bredden är 5,55 meter och djupgåendet utan last är 1,90 meter. Den 22 maj 2010 styrdes Wetsera från sin tidigare hemmahamn Östhammar till Öregrund. För mer information om föreningen och kontakt: www.wetsera.se

Wetsera är Sveriges äldsta råseglare.